

teleurstelling
achtjes en na
d „echtschei-

heid van dit
het groeien-
waagt in haar
en, verwach-
moete. En
arsten, verre-
i. Haar werk
erschap ver-
zullen zich
t, als de ver-
ant wie zorgt
maakt het, wie
en, wie bege-
het op dien
geeft acht op
rt de muziek-
wie wendt het
rijdt het kind
geheimen van
Heiland der
deren is? Dit
werk van de
doen, als zij
telkens zal ze
strijken, als
ar buiten wil-
k moet naar
wacht mijn

nu het gezin
in den beter
men ze alle-
t kind.
lers dan het
en einde wil

p ten grond-
ng.
a aangeheven

de maal.
DE VRIES.

EN
WUS

begin van het
Almanak, het
erwijs in Ne-
lijkt men dan
geheel. Daar-
ar Christelijk
p van 1937 met
leerlingen in
n worden ge-
ze Christelijke
baarheid, dat
het, dat hier
atie-maatrege-

oop van 1937
rderde, terwijl
verminderde,
a met 48 ver-
derwijskrach-
goed gaat. Nu
akte uitkomst
hten vermeer-
In onze 2136
kelingen met
. En wie weet,
ol in de war
i, gevoelt, dat
is aan deze
ij den voort-
moeten wor-

wel langzaam,
lijk Onderwijs
dbouwwinter-
lemmermeer).
scholen en 2
k op Langen-
shoudscholen,
telandsmeisjes
koken, wasch-
nis, naaien en
ging van het
van groenten,
ten, Ede, Stad-

n, dat we 31
holen hebben.
iolen op prijs
op het aantal
één van 678
n 660 en één
ijk met 95, 50,
riem 473, Zel-
nu weet, hoe

moelijk deze scholen konden worden opgericht, omdat de betrokken overheid niet altijd de noodzakelijkheid inzag, dan voelt men, dat ook op dit terrein de plaats van het Christelijk Onderwijs met strijd moest worden veroverd.

De Heere zegene verder ons Christelijk Lager Onderwijs en make het getrouw aan het beleden beginsel.

Gr.

G. MEIMA.

BRIEF UIT AMERIKA

Emil Brunner en Otto Piper.

De vorige maal schreef ik dat de nieuwe president te Princeton, Dr John A. Mackay, het Seminarie aldaar tracht Barthiaansch te maken. Dat was natuurlijk in algemeenen zin bedoeld. We namen geen nota van het verschil tusschen Barth en Brunner.

Sedert mijn laatste schrijven, echter, heeft Brunner zijn benoeming naar Princeton aangenomen. Dat is, hij komt eerst voor een jaar om te zien of hij het hier in Amerika uit kan houden.

In „The Presbyterian” van 17 Februari 1938 schrijft Dr Mackay een artikel over de komst van Brunner te Princeton. Tezamen met Barth, zegt Mackay, heeft Brunner steeds het absolute karakter der goddelijke openbaring in de Schrift verdedigd, alsook de „godheid van Christus, de voorwerpelijke verzoening en de werkelijkheid der opstanding van Christus uit het graf”. En zoo iemand nog bezorgd mocht zijn over de orthodoxie van Brunner, dan mag hij diens eigen woorden hooren uit een persoonlijk brief aan hemzelf geschreven.

In dezen brief verhaalt Brunner iets van zijn ontwikkelingsgeschiedenis als theoloog. Wat hij tien jaar geleden schreef beaamt hij veelszins nu niet meer. Zelden eenige ambitie is, om meer en meer een „Bible theologian” te worden. En als er eenig verschil mag wezen tusschen Barth en hemzelf, dan is het dat hij in de theologie van Barth leerstukken vindt, die van den Bijbel afwijken. Wat de leer betreft, heeft hij in het minst geen bezwaar de benoeming te Princeton aan te nemen.

Brunner is dus te Princeton benoemd omdat men meent dat hij op reis is naar de gereformeerde theologie. Men had dat zoo uit zijn boeken gelezen. En nu komt Brunner het, na de benoeming, ook zelf nog in een brief bevestigen. Daarmee is alles ja in orde!

Intusschen is er van een werkelijke verandering bij Brunner nog weinig te bemerken. Zelfs in den brief waarin hij van zijn verandering meldt, wordt van het onderscheid tusschen het Woord Gods en de „aardsche, tijdelijke vaten die het dragen”, gesproken. Het is nog maar kort geleden dat hij in „Our Faith” den bijbel vergeleek bij een phonograaf. Door middel van den phonograaf hoort gij des „Meesters Stem”. Maar wordt niet boos, omdat gij uit dien phonograaf ook minder aangename geluiden hoort. Dat zit hem in het instrument. Zoo ook moet gij wel onderscheiden tusschen het Woord Gods dat door den Bijbel tot u spreekt en het geluid der woorden zelf. Al wat menscheijk is heeft gebreken.

Doch ik zal nu verder over Brunner niet meer schrijven. Ik meen dat zijn theologie in Nederland wel bekend is. De lezers van „De Reformatie” begripen wel, dat Princeton, als Brunner straks komt, weer een groote stap verder van het gereformeerde spoor is afgeweken.

Verleden herfst kwam Otto Piper te Princeton. Dr Hodge, die jarenlang de dogmatiek te Princeton heeft onderwezen, overleed in het voorjaar. Dr Piper neemt nu voor het schooljaar 1937-1938 zijn plaats in.

Brunner wordt, als hij meer dan een jaar blijft, de permanente opvolger van Hodge. Er bestaat echter groote kans dat Piper ook zal blijven en dan wel als Nieuw-Testamenticus.

Als we nu maar even de werken van Piper opslaan, merken we al dra dat ook van hem niet veel verwacht mag worden voor het onderwijs in de gereformeerde leer. Hij vertelt ons zelfs, dat hij niets liever zou zien dan het verdwijnen van alle confessioneele geschillen onder Protestanten. Hij heeft zelfs geen traditioneele voorliefde voor de gereformeerde leer en zede; hij is immers Lutherisch van oorsprong. Dat men zoo iemand te Princeton zou benoemen schijnt weer zóó ongelukkig dat ik zijn eigen woorden afschrijf: „Nichts würde dem Verfasser mehr freuen, als eine Aufhebung des confessionellen Gegensatzes innerhalb des Protestantismus. Bei allem Bemühen des Verfassers, an diesem Werke mitzuarbeiten, blieb ihm gleichwohl die lutherische Grundhaltung seiner Stellung nicht verborgen.” (Die Grundlagen der evangelischen Ethik I, p. XXIII).

We hebben hier dus niet slechts met onverschilligheid aangaande de gereformeerde leer te doen, maar met een uitgesproken doel om alle belijdenisschriften van het protestantsche erf te

bannen. Zulks werkt natuurlijk weer het program van „church-union” in de hand.

Dr Mackay zelf was een leider te Oxford. Hij vertelt ons in het bovengenoemd artikel van Brunner met genoeg het volgende: „He was one of the very outstanding figures at the World Conference which met at Oxford last summer, and played a leading part in drafting the message of that Conference”. En nu komt Piper daarbij om dat goede werk met kracht te sleunen.

En het is nu ook wel duidelijk dat het te Princeton niet langer bij een verdoozen van confessioneele geschillen in het orthodox Protestantisme blijft. Er is reeds jaren lang een duiden van de modernisten geweest. En ook op dit spoor gaat men steeds verder door. In 1929 werden twee onderteekenaars van de modernistische „Auburn Affirmation” aan het curatorium der school benoemd. Nu is Dr William Robertson Farmer, een onderteekenaar der „Affirmation”, „Visiting Professor of Homiletics”.

Dat de theologie van Piper ook met dezen brederen stroom zal meegaan, blijkt wel uit wat hij zegt over Schleiermacher, den vader der moderne theologie. De lijn der zuivere orthodoxie trekt hij onmiddellijk van Luther naar Schleiermacher. Schleiermacher heeft eigenlijk de protestantsche kerken van het oude statische waarheidsbegrip verlost. Zijn eigen woorden zijn op dit punt zóó sprekend, dat ik niet mag nalaten ze door te geven:

„Mit der Abhängigkeitstheorie hat Schleiermacher der evangelischen Theologie den Anschluss an Luther wieder ermöglicht; er hat darüber hinaus durch seine Berücksichtigung der Individualität des Glaubenden, der geschichtlichen Bedingtheit der Glaubenserkenntnis und der konstitutiven Bedeutung der Glaubensgemeinschaft für die Glaubenserkenntnis der Theologie den Weg gezeigt, aus den Widersprüchen des orthodoxen Wahrheitsbegriffes herauszufinden”. (Gottes Wahrheit und die Wahrheit der Kirche, p. 57).

Door dit dynamisch karakter der waarheid, meent Piper, kan men nu veel beter dan voorheen met andersdenkenden omgaan. Als men een statisch waarheidsbegrip heeft, meent men de waarheid in pacht te hebben. Maar met een dynamisch waarheidsbegrip erkent men eigen grenzen en het goed recht van anderen er anders over te denken. Men moet dan ook niemand zoeken te verketteren. De orthodoxen moeten de liberalen niet zoeken te verdringen en de liberalen moeten de orthodoxen niet zoeken te verdringen. Niet een groep representeert de geheele kerk. Hij zegt: „Deshalb kann unser Ziel nie sein, eine bestimmte Richtung innerhalb der Kirche oder der Theologie zum Siege zu führen. Es ist weder notwendig, die Gemeindeorthodoxie durch den Liberalismus zu ersetzen, noch umgekehrt”. (Vom Machtwillen der Kirche, p. 34).

We zien dus den ontwikkelingsgang te Princeton in zijn geheel zoo ongeveer als 't volgt. Men heeft vooreerst een subjectief uitgangspunt in de theologie ingevoerd. Hierop volgde een onverschilligheid aangaande het geschil tusschen gereformeerden en arminianen. En hierop volgde weer onverschilligheid aangaande het geschil tusschen modernen en orthodoxen. Er wordt steeds meer water in de soep gedaan. Toch blijft de advertentie steeds dezelfde. En het groote publiek koopt maar door.

Het ware beter als Gereformeerden de feiten van dit ontbindingsproces te Princeton eens nuchter gingen bekijken, in plaats van ze zooveel mogelijk zoeken te verbloemen. Het heil van talloze menschen staat er mee op 't spel.

C. VAN TIL.

* Verbond bij oudere theologen.

In onze artikelen contra Prof. Hepp moesten we telkens zien, hoe hij in strijd kwam met de oudere gereformeerde theologen. De G. Bouwmeester van Rotterdam komt tot dezelfde conclusies. In zijn artikelenreeks over den Heidelbergischen Catechismus merkt hij („Geref. Kb. Rotterdam”) o.m. het volgende op:

In ons vorige artikel wezen wij op de catechetische literatuur uit Duitsch-Zwitserland, die belangrijken invloed oefend heeft op de samenstelling van den Heidelbergischen Catechismus. Wij noemden catechetische geschriften van de hand van mannen als Oecolampadius, Leo Judae en Heinrich Bullinger.

Opmerkelijk is daarbij, dat 't catechetisch onderwijs telkens weer begint met de leer van het verbond Gods. Dit verbond wordt niet speculatief behandeld, maar de onderwijzer gaat daarbij uit van 't verbond Gods met Abraham (Gen. 17). Hij plaatst zich direct op den bodem der werkelijkheid. In verband hiermede valt ook sterken nadruk op het dupleuistisch (tweezijdig) karakter van het

verbond. De leer van de uitverkiezing wijkt op den achtergrond van het onderwijs terug. De Gemeente wordt gezien als het volk des verbonds.

Ook over de kwestie van „deelen” in het verbond (waarover we met Dr A. Kuyper Jr een vriendschappelijke discussie mochten hebben) laat De Bouwmeester de oude theologen spreken; hier is een citaat uit een catechismus van Leo Judae:

Vr. 13. Welke belofte heeft God aan Abraham gedaan? Welk verbond heeft Hij met hem gemaakt? of welke zijn de artikelen van dit verbond? (die Artikel disse puncts). Het eerste artikel (lid, deel) in 't verbond is, dat Hij zijn God en zijner kinderen God wil zijn in eeuwigheid. Het andere artikel (lid, deel), dat Abraham en zijn kinderen zich zullen inspannen voor Hem te wandelen, en dat zij vrome en oprechte lieden zullen zijn.

Even later:

Ook Bullinger spreekt in denzelfden zin in zijn Latijnschen Catechismus.

Nadat hij er op gewezen heeft, dat Gods genadebeloften zijn saamgevat in Gods verbond, vraagt hij met welke menschen dit verbond gesloten is (vr. 23), waarop geantwoord wordt: „Met Adam ons aller vader, met Noach, en 't duidelijkst van allen met Abraham en zijn gansche zaad, dat is met alle geloovige menschen van alle eeuwen en alle natiën. Waaruit zoo klaar mogelijk blijkt, dat wij allen Gods bondelingen zijn. En opdat niemand zou twifelen, zegt Gods Woord ons duidelijk: Ik zal uw God zijn en van uw zaad na u in eeuwige geslachten. Verder verklaart de apostel Paulus met nadruk, dat de geloovigen het ware zaad van Abraham zijn, zooals te lezen is in Rom. 4 en Gal 3”.

In vr. 24 wordt dan gevraagd naar de voorwaarden (conditiones) van het verbond Gods en in 't antwoord worden dan de twee deelen van het genadeverbond genoemd.

In een noot lezen we nog:

Leo Judae sprak dus niet van partijen maar van deelen in 't verbond.

Bullinger spreekt van conditiones en capita.

Het is nuttig, dat De Bouwmeester weer de stem der klassieke gereformeerden laat hooren. Tegenover Prof. Hepp en „De (tegenwoordige) Heraut” is dit helaas weer noodig.

Over de z.g. „nuchtere feiten” van Prof. Hepp.

De Popma van Amersfoort schrijft in „Amersf. Kb.” over de verleden week in ons blad geciteerde uitslating van Prof. Hepp:

Tegen 't feit van 't schrijven over de leer der algemeene genade maakt niemand bezwaar.

Wanneer Prof. Hepp op dezelfde wijze — volgens geheel andere methode en met andere resultaten — over de gemeene gratie schrijft, als Prof. Schilder deed in de genoemde „Reformatie”-artikelen, denkt niemand er aan dit af te keuren.

Prof. Schilder immers lanceert geen beschuldigingen van afwijken van de belijdenis. Wanneer 'k het goed begrepen heb, doet hij dat zelfs niet na de verschijning van de 4e brochure-Hepp, als hij de uitdrukking „ongereformeerde beschouwingen” gebruikt bij 't bespreken van 'n enkele opvatting van Prof. Hepp. Liever had ik die uitdrukking vermeden. Maar 't maakt voor mijn besef nogal verschil of we zeggen: heel uw opvatting wijkt af van Schrift en belijdenis, of dat we beweren: ge hebt in 't groote geheel van uw Gereformeerd denken enkele beschouwingen, die daarin niet passen en ongereformeerd zijn.

Op de meervoudsvorm „beschouwingen” komt 't aan. Maar dit nu daargelaten.

't Bezwaar tegen het verschijnen van de 4e brochure was, dat, terwijl de synode niemand in staat van beschuldiging stelde, een commissie benoemde om de geschillen te bestudeeren, een lid van die commissie ging doen alsof heel de studie van de commissie volkomen overbodig was.

In dit stadium had m.i. geen aanklacht mogen verschijnen.

Dit bezwaar blijft en we kunnen alleen hopen, dat de volgende brochures dat beschuldigend karakter missen.

Dat laatste zal niet meer kunnen; want Prof. Hepp heeft een algemeenen titel gekozen en een „diagnose” gesteld. Al past volgens eigen getuigenis van den dokter de diagnose niet op elken patiënt (K. S. heette vrij van biblicisme tenminste), in ieder geval zullen er patiënten moeten worden aangewezen, benevens deformatoren, wanneer Prof. Hepp verder gaat met deze reeks.

Prof. Hepp over een momentopname.

In „Pro Ecclesia” schrijft de heer A. Janse:

„Credo” heeft het daar over Karl Barth. Deze heeft in zijn pas uitgekomen 2de stuk van zijn „Prolegomena Dogmatici” dit gezegd: „Ik verraad geen geheim, wanneer ik op de grondigste (wederzijdsche) antipathie wijs, die tusschen het „historisch” Calvinisme van hen, die in de voetsporen van A. Kuyper wandelen en de hier voorgestane Gereformeerde werkzaam is.”

„Credo” zegt zeer terecht: „Barth vindt er dus geen doekjes om, dat hij voor het „historisch” Calvinisme, dat zich bij Kuyper aansluit, de allerdiepste antipathie of afkeer (Abneigung) koestert.”

Men weet alzo, wat men aan hem heeft.”

Ja, dat wisten anderen al lang. Daarom konden zij ook niet met Prof. Hepp zich verwonderen over het feit, dat de hoogleeraar Haitjema, calvinistencongresganger, menschen, die de „maagdelijke geboorte” prijs-

gaven, nog wel zou willen toegelaten zien in zijn gereorganiseerde kerk. Als men weet, dat volgens Barth die „maagdelijke geboorte“ slechts als teeken voorkomt in het verhaal, doch dat de betekende zaak, de zaak, waar het eigenlijk om gaat, een andere is, dan verwondert men zich niet over dergelijke reorganisatie-geluiden. Men kan zich slechts verwonderen over die verwondering.

Maar, om naar den heer Janse terug te keeren, die schrijft:

Barth zette „historisch“ tusschen aanhalingsteekens. Wat hem met een afgrond scheidt van dat Nederlandse Calvinisme, dat is de opvatting van het Woord Gods. Voor hem is „Woord Gods“ het altijd weer nieuw sprekende... Nooit kunnen we zeggen met den Bijbel in de hand, hier, dit boek, bevat den vollen raad Gods. Het is niet te lezen als eenvoudige „directe waarheid“. Voor Barth is „Wort Gottes“ nooit iets in onzen tijd, het is boven onzen tijd. De dag van Christus is geen kalenderdag. Mogelijk valt de uiteindelijke wereldbrand er mee samen — maar „de laatste dag“ van onzen kalender is niet hetzelfde als de dag van Christus. Daarom verklaart Barth 1 Cor. 15:52: „De bazuin zal slaan“, aldus: hij zet „zal“ tusschen aanhalingsteekens en zegt: Vergessen wij keinen Augenblick dieses „wird“ in Anführungsstriche zu setzen. Zie K. Kari, „Die Auferstehung der Toten“, blz. 122 en Römerbrief, blz. 83, 91, 99. Vgl. Berkouwer, „Karl Barth“, blz. 50—62. Bijbel en prediking kunnen telkens weer Woord Gods „worden“ in „Gods tijd“. Zoals zij in onzen tijd voorkomen als „gegeven“ dingen — zoals de Bijbel concreet vóór ons ligt in de historie is het niet Gods Woord.

Het Calvinisme, dat den Bijbel als concreet „historisch“ gegeven belijdt Gods Woord te zijn, staat natuurlijk diametraal tegenover Barth. Vandaar zijn eerlijke bekentenis van „Abneigung“.

Dit ter toelichting.

De heer Janse vervolgt:

Wat leest nu echter Prof. Hepp uit deze woorden?

Dit, dat Barth niets moet hebben van zijn progressief Calvinisme, dat dus Barth niets wil weten van historische ontwikkeling van de belijdenis door het theologisch denken.

Hij schrijft: „Het Calvinisme kan volgens hem (Barth) geen continuïteit hebben, kan, wat ik 't liefst noem niet progressief zijn. 't Calvinisme blijft momentopname“.

Ik denk dat Barth zou glimlachen om deze woorden. Barth leert, dat het „Wort Gottes“ geen continuïteit in onze historie heeft. Maar de continuïteit van een historisch gegeven als het Calvinisme en de Gereformeerde dogmatiek als wetenschap heeft hij nooit bestreden.

Ik geloof, dat de heer Janse het goed begrepen heeft, ook inzake dien glimlach.

K. S.

Tussen die doodkiste.

(In die Museum van Caïro.)

Is dan die dood zelf hier ook dood?... Ontbloot ten toon gesteld is al sy werk voor my: doodkiste, lyke en Boeke van die Dood. Gaan met die een-ay aankligheid verby?

Die tyd slyp wel die dood se angel af: die skreev-angs van dié dode siddertil nie meer in ons, en oor hul graf is die gekerm al lank al, lank al stil.

Daarom slap ek, wat van 'n lyk is gru, gemoed'lik deur die dodesale aan... Met dat ek peins roep daar 'n doodsklok ru, en in die straat 'n treurprocessie gaan!

TOTIUS.

(Uit „Die Kerkblad“.)

GEREFORMEERDE KERKEN.

Vierial te:

Oldemarkt: Cand. T. Lopers, hulppred. te Wimschoten; Cand. A. A. Oostenbrink, hulppred. te Kampen; Cand. A. W. Schaafsma, hulppred. te Hoorn, en Cand. H. de Wit, hulppred. te Noordwolde.

Beroepen te:

Amersfoort (3e pred.-pl.): B. Holwerda te Kantens. Oldemarkt: Cand. A. W. Schaafsma, hulppred. te Hoorn. IJmuiden: A. S. Timmer te Bedum.

Aangenomen naar:

Wagenborgen: B. Timmer te Hijken.

Emeritaat.

De Classis Kampen der Geref. Kerken heeft aan Ds H. H. Schoemakers, pred. te Kampen, met ingang van 1 Juli a.s. eervol emeritaat verleend. — De Classis Groningen verleende met ingang van 1 April 1938 eervol emeritaat aan Ds P. v. d. Sluis, pred. te Aduard.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De Classis Haarlem der Geref. Kerken heeft praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard den heer W. H. Wamsteeker, te IJmuiden, cand. aan de V. U. De heer Wamsteeker is gaarne bereid de Kerken in de prediking te dienen en een eventueel beroep in overweging te nemen. Zijn adres is: Kennemerlaan 111, IJmuiden. Tel. 4209.

Cand. C. A. de Ridder.

Het Moderamen van de laatst gehouden vergadering van de Classis 's-Gravenhage van de Gereformeerde Kerken in

Nederland, daartoe door de Kerken van de Classis gemachtigd, gehoord de mededeeling van den Kerkeraad van de Geref. Kerk van 's-Gravenhage-Oost, dat de heer C. A. de Ridder zich onttrokken heeft aan de gemeenschap dezer Kerk, bericht langs dezen weg aan de Kerken, dat aan genoemden heer De Ridder het hem verleende preekconsent ontnomen is geworden.

Het Moderamen: Ds G. O. Donner, h.t. Praeses. Ds J. Attema, h.t. Scriba. Ds M. Boukema, h.t. Assessor.

Dr. J. v. d. Linden.

De Classis Utrecht der Geref. Kerken heeft, bijgestaan door deputaten voor art. 4 der Zendingsoorde, de hoogleraren Dr C. v. Gelderen, Dr V. Hepp en Dr H. H. Kuiper, en Ds D. Pol, geëxamineerd in den Zendingsoorde en met algemeene stemmen toegelaten tot den missionairen dienst des Woords Dr J. v. d. Linden te Zeist, beroepen predikant bij de Geref. Kerk van Utrecht voor den Missionairen dienst te Poerworedjo.

Dr W. G. Harrenstein op verstrooiden-reis.

Deputaten voor de geestelijke verzorging van de verstrooide Gereformeerden in Ned-Indië vanwege de Generale Synode der Geref. Kerken, hebben aan den Kerkeraad der Geref. Kerk van Santpoort een schrijven gericht om aan zijn predikant, Dr W. G. Harrenstein, een verlof te verlenen, waardoor het mogelijk zal zijn, dat deze predikant zijn reis naar Madras (Britsch-Indië) ter bijwoning van de Wereldzendingconferentie kan combineren met een bezoek aan de Indische Geref. Kerken en het Verstrooidenwerk. Zoowel deputaten als de Kerkeraad en predikanten in Ned-Indië zouden een bezoek van Dr Harrenstein op hoogen prijs stellen. De Kerkeraad van Santpoort besloot aan een en ander gaarne zijn medewerking te verlenen.

Nagedachtenis Jan Zwart.

Dezer dagen is een Comité opgericht om de nagedachtenis van den beroemden organist Jan Zwart levendig te houden. Het plan bestaat, een eenvoudigen gedenksteen op het graf van den Nederlandschen Meester te Zaandam te plaatsen en tevens den nagelaten betrekkingen de behulpzame hand te bieden. Het is in dit kort bestek niet mogelijk de groote betekenis van wijlen Jan Zwart te schetsen. Wij weten dat velen, in ons land en daarbuiten, hem dankbaar zijn voor zijn spel in de godsdienstfeestelingen, op de talloze orgelavonden alom en voor de radio. Men kan zijn dank nog eenmaal toonen, n.l. door gelden ter zijner nagedachtenis te storten op de giro-rekening, den heer K. v. d. Velde, ten name van „De Twentse Bank N.V.“ te Zaandam, giro-rekening 15150. Verder bestaat het werk-comité uit: Prof. K. Schilder, voorzitter; Ds W. F. ten Rouwelaar, Herst. Ev. Luth. Pred. te Zwolle, le secretaris; T. Smit, 2e secretaris; Feike Asma, orgel-ist te Leiden; Dr D. K. Boom te Zaandam; Mr A. Bouman, secretaris Orgel- en Klokkenraad; H. de Jong, Directeur der A.M.V.J. „Lands Zegen“ te Doorn; Henriëtte Mooy, Letterkundige te Amsterdam; A. van Opstal, orgel-ist te Deventer en K. Rot Pan, Directeur N.V. Houthandel v.h. P. Rot Cent Westraam.

Voorts is een sub-commissie gevormd (secretaris de heer T. Smit, Tolstraat 112, Amsterdam-Zuid), die zoo spoedig mogelijk door het geheele land herdenkingsconcerten zal organiseren.

Om al deze plannen te steunen heeft zich het navolgende Eere-Comité geformeerd: Dr W. de Vlagt, Burgemeester van Amsterdam; Mr J. in 't Veld, Burgemeester van Zaandam; Jac. Bonaet; Mr A. v. d. Deure, voorzitter der N.C.R.V.; Prof. Dr A. H. de Hartog; Mr Eric C. Hemery, orgel-ist te Salisbury, Engeland; J. G. van Herwaarden, toonkunstenaar; Cor Kim, musici; Mevr. Helène Ludolph; Mevr. A. Noordewier—Reddingius; Dr J. Polman, musicoloog; Fred. J. Roelke, toonkunstenaar; E. R. D. Schaap, kunstschilder, eere-president „St. Lucas“; Mevr. Frieda Schaap—Mooy; Mevr. Jo Vincent en L. J. van Wijk, lid H.B. Ned. Bijbelgenootschap; terwijl het volgende Comité van Aanbeveling zijn naam mede heeft gegeven: Dr G. Das te Arnhem; Ds P. van Dijk, Geref. Pred. te Zaandam; J. Hovy, musicoloog; Ds C. D. Israël, Ned. Herv. Pred. te Hatten; Ds P. Neideck, vice-voorzitter Kerkeraad; J. C. Londt en N. Schenckman, resp. voorzitter en vice-voorzitter Coll. v. Ouderlingen; J. G. Meijer Jr., voorzitter Coll. van Diakenen; J. B. Manger, voorzitter Coll. van Regenten, allen van de Herst. Evang. Luth. Gem. te Amsterdam; Ds W. J. Manger, Ev. Luth. Pred. te Tiel; Ds J. C. Schröder, voorzitter Ned. Luth. Gem. v. In- en Uitwendige Zending; Ds W. W. Siddré, voorzitter Kerkeraad Ned. Herv. Gem. te Noordwijk-Binnen (alwaar Jan Zwart zijn laatste concert heeft gegeven) en Mevr. A. A. Westermann—Lechner.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Borsele: P. Honkoop te Den Haag.

Bedankt voor:

Genemuiden: W. C. Lamain te Rotterdam-Zuid.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Akkerwoude (toez.): J. W. v. Barneveld te Zuidwolde (Dr.) Bladel (N.-Br.): Cand. J. C. Koppert te Utrecht. Heeg: K. Roubos te Steggerda. Jelsum: G. W. Scholte te Oudeschild op Texel. Nieuwe Tonge: A. v. d. Kooij te Nieuwpoort. Meeuwen: C. J. de Haan te Scherpenisse. Nijega-Elahuizen: Cand. J. v. d. Velden, hulppred. te Utrecht. Ommelanderswijk: Cand. H. Witvliet te Herkingen. Ruinen (Dr.): P. A. Stapert te 's-Heerenberg. Zuid-Beijerland: W. Boussema te Sprang (N.-Br.).

Aangenomen naar:

Koudekerk a. d. Rijn (toez.): P. G. van Binsbergen te Koudum. Ommelanderswijk: Cand. H. Witvliet te Herkingen. Ritthem (toez.): Cand. H. Bartlema, hulppred. te Markelo. Willige-Langerak (toez.): Cand. W. O. Steenbeek te Zetten IJmuiden-Oost: G. F. Callenbach te Hall (gem. Brummen).

Afscheid van:

Alblasserdam: J. H. F. Engel. Tekst: 1 Cor. 15:57 en 58. Ferwerd: P. J. Krop. Tekst: Joh. 16:33. Lopikerkapel: W. van Griethuysen. Tekst: Ef. 3:14—19.

Intrede te:

Eexta: Cand. W. H. Poot. Tekst: Joh. 12:26. Niekerk: Cand. H. L. Goudt. Tekst: Matth. 6:10a. Opperdoes: Dr W. C. van Unnik. Tekst: Openb. 5:12. Rijsoord: Cand. G. van Doorn. Tekst: Rom. 1:16.

Overleden:

J. W. Blankert, pred. te St Oedenrode, 61 jaar.

NOW ACCLAIMED in America as ENTHUSIASTICALLY as the Original Edition Was Hailed in The Netherlands

The English Translation of DR. K. SCHILDER'S

Christ in His Suffering

The outstanding offering of the season for aiding the minister in his preparation of Lent sermons.

The Book

„PROPHETIC“ „DISTINCTLY DIFFERENT“

„A DEVOTIONAL MASTERPIECE“

„WARMS AND STIRS THE HEART“

„OPENS NEW VISTAS OF TRUTH“

„... the treatment (of the Passion) given here probably never has been surpassed in its combination of acute reflection upon the sacred text and fresh, stimulating form of expression. Here is a book for the Christian believer which, in the best sense of the term, is a devotional masterpiece, for it warms and stirs the heart to greater love of the crucified Savior on the basis of reverent and painstaking exposition of the Word.“

Dr. NED STONEHOUSE in The Presbyterian Guardian.

„... With flashing brilliance, and through the use of novel literary forms, the author lights up difficult and troublesome doctrines, so that they stand out with a new and unexpected glory. The reader never knows what new thrill awaits him when he turns over a page.“

Dr. LEONARD DE MOOR in The Intelligencer-Leader.

„We have been very favorably impressed... The author... has a sound Scriptural understanding of the meaning of Christ's Passion. He is an able psychologist and a skillful exegete and brings out the deeper thoughts in the texts. We recommend the book to pastors for careful study.“

Dr. G. T. LEE, Editor, in Lutheran Herald.

„It gives me great pleasure to recommend Dr. K. Schilder's book, *Christ in His Suffering*. From time to time I have brought it to the attention of pastors and students. Invariably the response was enthusiastic. „To read a few pages of Schilder frequently means to see new vistas of truth and to find new ways of expressing that truth. One who reads the book cannot but marvel anew at the unsounded depths of the Reformed faith.“

Dr. C. VAN TIL, Westminster Seminary, Philadelphia.

The several chapters of *Christ and His Suffering* are brilliant and penetrating essays written in exposition of each of the several features of the Lord's suffering during His last weeks on earth. In this particular volume the Author treats the Passion of our Lord through Gethsemane.

No single work could conceivably do more to illustrate, by means of the light which the Scriptures themselves shed upon it, the history of the Lord's passion. Profoundly thought-provoking and stimulating as these essays are, they constitute beyond any doubt the most significant publication of its kind for many years.

FOR THE LAYMAN, TOO

As one reviewer says: „... this is no learned tome in systematic theology, particularly as regards controversial points. Most of the marks of the workshop are absent... Neither can it be said that this work is a series of expositions, in the usual sense of the term... the treatment is by no means formal... the work is, for the most part, devotional and edifying, — the product of a sanctified Christian soul engaging in prayerful meditation.“

466 Pages Postpaid, \$3.00

The Author

WM. B. EERDMANS PUBLISHING CO. 234 Pearl St., N.W. Grand Rapids, Mich. U.S.A.

Uitgave van OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.

Jezus' lijden, sterven en opstanding

Tweede druk (Ineenvoeging der vier Evangelien) door H. J. VAN KEMPEN f 0.60

Al wat de vier Evangelisten over het Lijden, Sterven en de Opstanding van Jezus mededeelen, is hier naar tijdsorde met de woorden der Schrift gerangschikt.

Voor I.H.J. Onderwijzers van groot gemak bij de behandel-
deling der Bijb. Geschiedenis in deze weken vóór Paschen.

Verkrijgbaar in iederen boekhandel, alsmede, na storting van
het bedrag op postrekening No. 36000, bij de Uitgevers.

Veertien eenvoudige Oefeningen

nagelaten door A. PUNT in leven Oefenaar bij de Geref. Kerken met een woord tot inleiding van Prof. Dr F. W. GROSHEIDE

Uitgegeven ten voordeele van de V.U.

Met portret van den schrijver — 192 bladz. f 1.25

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de

Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

Mede-
Bou-
De D.
Kante
v. d.
Rotter
Dr. G.
Wolve
boven,
IJselt

Alle st
Prof.

INHOUD: I
Uit de Sch
— Kerkelij
Hoe Prof.
Bureau vo
Even Park
en Kunst:
zen: Tekst
Kuyper-litt
en Historie
fest, II. —

Het is o
zich uitspr
moest wo
onderschei
andere god
het geen l
het begrip
eigenlijke J

Er is in
te vinden,
begrip kerl
voor gods
„onderrich
ciaal te de
de Confuci
neerzitten
de boeken
Van deze
Op deze n
de beginsel
nen, deze
massa onb
volk niet
brieksarbe
worden de
ken. Het z
met het pr
lijksche no
te kunnen
zijn veree
ratieven g
eenigen
onder leid
tual Aid
per maand
in geval v
(f 18.75) pe
in al de
zelfs heel
laak der l
dan ook
voor haar
ook in
vormen.

Ook de
worden ve
naar de ke
van de V
jonge men
De vijf pu
gebaseerd
„vroomhei
overdenkij
schap me
volgende
tegen de z
„vrede“, v

1) A.w. p
aan dit boek